

УДК 007 : 304 : 070

Гав'як. В.А¹

¹студ. гр. СН-316, НУ «Запорізька політехніка»

КЛАСИФІКАЦІЇ ДИТЯЧИХ ЖУРНАЛІВ: ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД

Життя кожної людини не обходиться без інтелектуального розвитку. Навіть тоді, коли ми думаємо, що не вчимося, не тренуємо наш мозок, ми все одно дізнаємося щось нове, адже не обходимося без впливу соціуму. Кожна особистість повинна вчитися змалечку. Одним із таких варіантів є дитячі журнали. Адже саме у юному віці ми легко вбираємо у себе найбільше інформації. Журнал – це друковане чи онлайн-видання, яке виходить із певною періодичністю та містить різножанрові матеріали. Цікавим моментом у вивченні дитячої журнальної періодики стає різноманітність її класифікації. Розглянемо деякі її варіації.

Як вважає Я. Засурський, залежно від віку адресата виділяють чотири категорії читачів, яких у видавничій практиці зазвичай позначають як дошкільнят, дітей молодшого, середнього і старшого шкільного віку. Найширший вибір мають I і II вікові категорії читачів: для дошкільнят – «Ангелятко», «Мамине сонечко», «Пізнайко» від 2 до 6», для молодшого шкільного віку – «Пізнайко» від 6», «Крилаті», «Веселі картинки» (гумористичні комікси), «Професор Крейд», «Джміль». Для молодшого і середнього шкільного віку – «Барбі», «Барвінок», «Вінні та його друзі», «Чарівна принцеса». Для підлітків виходять такі журнали, як «Однокласник»,

«12+», «Пригоди». Зацікавлення IV вікової категорії знаходять свої відображення у журналі «Країна знань», «JustTEEN» тощо [2, 259].

За характером інформації увага концентрується на функціях видання або на тематичному спрямуванні. Зокрема, Н. Вернигора виділяє такі групи видань: загально гуманітарного змісту («Однокласник», «Світ дитини» та частково «Соняшник» і «Барвінок»); природничої проблематики («Яблунька», «Юний натураліст», «Паросток»); науково-популярні («Юний моделіст-конструктор», «Юний технік України») та точних наук («У світі математики», «Світ фізики») тощо [1].

Важко визначити видання вузького тематичного спрямування, адже більшість із них загально-тематичні (наприклад, «Пізнайко», «Котя», «Мамине сонечко», «Барвінок» та ін.). До монотематичних зазвичай відносять видання відповідно до сфери суспільного життя: наукового, суспільно-політичного, мистецького і релігійного характеру. Монотематичні журнали для дітей мало поширені і в чистому вигляді їх знайти складно. Справа в тому, що це зумовлено, в першу чергу, орієнтуванням на індивідуальні особливості маленьких читачів, яким складно довго утримувати увагу на чомусь одному.

За цільовим призначенням. Е. Огар виділяє для різних вікових груп відмінні типи журналів та констатує, що сучасний вітчизняний досвід випуску періодики «представлений здебільшого журнальними виданнями – науково-художніми для дошкільнят і школярів-початківців, ужитково-розвивальними та пізнавально-навчальними для дітей молодшого шкільного віку, просвітницькими і літературно-мистецькими для підлітків» [3, с. 59].

Н. Вернигора групує види періодики на основі різних вікових груп: пізнавально-ігрові, пізнавально-художні, розважально-ігрові, навчально-ігрові журнали для дошкільнят, для молодшого шкільного віку – пізнавально-навчальні, ужитково-розвивальні [1]. Ю. Стадницька за цільовим призначенням між сучасних журналів виділяє «пізнавальні, літературно-художні, розважальні, навчальні, навчально-пізнавальні або пізнавально-розважальні» [4, с. 84].

За статтю виділяють журнали для хлопчиків, для дівчаток. За регіоном розповсюдження розрізняють видання, які розповсюджуються в Україні і за кордоном («Малютко»), а також видання, які продаються в Україні («Котя»). Нерозвиненими залишаються регіональні, обласні журнальні видання (наприклад, якщо «Ангелятко» відображає певною мірою колорит регіону, іноді трапляються діалектизми, однак назвати його регіональним не можна, зважаючи на поширення теренами України).

Дитячі журнали досить специфічні в аналізі. Адже їх не можна класифікувати так, як видання для дорослих: оскільки інформативність,

ступінь пізнавальності та розвитку в цій ситуації важко піддаються об'єктивному обчисленню. Отже, це питання залишається відкритим для подальших наукових досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вернигора Н. Роль періодичних видань для дітей у формуванні мовних навичок.
URL:<http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2052>
2. Система средств массовой информации России : учебное пособие для вузов / под ред. Я. Н. Засурского. Москва : Аспект Пресс, 2003. 259 с.
3. Огар Е. Дитяча книга: проблемив издавничої підготовки : навч. посіб. Львів : Аз-Арт, 2002. 160 с.
4. Стадницька Ю. Цільове призначення і функціональність дитячого часопису (на матеріалах галицьких дитячих періодичних видань 20–30-х рр. XX ст.). *Теле- та радіожурналістика*. 2010. Вип. 9. Ч. 1. С. 84–89.